

УДК 378.018.43:378.22

КОРКІШКО Олена

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
вул. генерала Батюка, 19, м. Слов'янськ, 84116, Україна
E-mail: korkishko.l.g@gmail.com

БАЛЕНКОВА Ірина

здобувач магістерського рівня освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
вул. Генерала Батюка, 19, м. Слов'янськ, 84116, Україна
E-mail: balenkovaiv@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ (НА ПРИКЛАДІ КУРСУ «ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ У СИСТЕМІ ОСВІТИ»)

Анотація. У статті підкреслено, що одним із пріоритетних напрямків програми модернізації вищої школи визнано дистанційне навчання як прогресивну педагогічну технологію, яке ґрунтується на сучасних досягненнях у галузі інформаційних і телекомунікаційних технологій, що допомагає реалізувати принцип навчання впродовж життя, а отже, забезпечити безперервність освіти. Зазначено, що на кафедрі педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ) для підготовки магістрів ПВШ розроблено та впроваджено в освітній процес дистанційний курс «Педагогічний контроль у системі освіти». Складниками дистанційного курсу є: інформаційна (силабус курсу, глосарій, робоча навчальна програма, текстові матеріали лекцій тощо) частина, що має на меті надання студентам необхідної науково-методичної інформації для успішної роботи в електронному навчальному середовищі; практична (завдання для самостійної роботи) частина для формування умінь і навичок користуватися шкалою оцінювання, здійснювати різні форми контролю знань студентів, проводити комп'ютерне тестування та обробляти його результати тощо; контроль й оцінювання відбувається у формі тестування (навчальне середовище MOODLE уможливує ефективно перевірити знання магістрів ПВШ із допомогою тестових завдань різного типу) з моментальним отриманням результатів. Підкреслено, що магістри ПВШ отримують можливість доступу до навчальних матеріалів (тексти лекцій, завдання до практичних і самостійних робіт); додаткових матеріалів (книги, довідники, посібники, методичні розробки); засобів для спілкування та групової роботи (особисті повідомлення, форум, чат, семінар, вебінар); тестування та перегляду результатів проходження тесту; завантаження файлів із виконаними завданнями тощо. З'ясовано, що використання ДН в освітньому процесі закладу вищої освіти сприяє: підвищенню мотивації студентів до навчання; інтенсифікації процесу навчання; розвитку особистості майбутнього викладача; формуванню навичок самостійної роботи; підвищенню ефективності навчання за рахунок його індивідуалізації, а отже, сприяє професійній підготовці магістрів ПВШ.

Ключові слова: дистанційне навчання, професійна підготовка, магістри педагогіки вищої школи, педагогічний контроль, заклади вищої освіти.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. У контексті реалізації державної політики й стратегії побудови сучасного інформаційного суспільства здійснено інформатизацію освітньої галузі. У державних документах, законах, концепціях тощо (Закон України «Про вищу освіту» (2017 р.), «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» (2007 р.), Національна програма інформатизації освіти і науки (2015 р.), Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (2000 р.), Концепція нової української школи (2016 р.), «Положення про дистанційне навчання» (2013 р.), «Про затвердження змін до Положення про дистанційне навчання» (2015 р.) тощо) визначено, що забезпечення інформатизації освітньої та наукової діяльності спрямовано на розв'язання стратегічних завдань щодо формування системи національних інформаційних ресурсів і створення загальнодержавної мережі інформаційного забезпечення науки та освіти, формування сучасного інформаційного суспільства [1]. Отже, на державному рівні впровадження інформаційних технологій визначено пріоритетом розвитку освіти, значні зусилля спрямовано на створення системи освіти, орієнтованої на використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (далі ІКТ) у формуванні творчої, соціально активної, усебічно розвиненої особистості.

Зазначимо, що на цей час відбувається інтенсивний пошук інтерактивних форм, методів і засобів, що сприятимуть підвищенню ефективності роботи щодо якісної професійної підготовки майбутніх викладачів та інтеграції її у світовий та європейський освітній простір. Широкі можливості врозв'язанні цього питання мають ІКТ – миттєвий зворотній зв'язок між користувачем і засобами ІТ, що забезпечує реалізацію інтерактивного діалогу; візуалізація навчальної інформації щодо об'єкту, процесу, що вивчається (наочне представлення на екрані); моделювання й інтерпретація інформації щодо об'єктів, що вивчаються чи досліджуються; архівування, збереження великих обсягів інформації із забезпеченням легкого доступу до неї, її передавання й тиражування; автоматизація процесів обчислювальної, інформаційно-пошукової діяльності, інформаційно-методичного забезпечення, організаційного управління навчальною діяльністю й контролю за результатами засвоєння тощо [2].

Останні роки відбувається процес переходу від традиційного навчання до навчання на базі комп'ютерних технологій (змішане навчання – цілеспрямований процес здобування знань, набуття вмінь та навичок в умовах інтеграції аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності суб'єктів освітнього процесу на основі впровадження та взаємного доповнення технологій традиційного, електронного, дистанційного та мобільного навчання за наявності самоконтролю студента за часом, місцем, маршрутами та темпом навчання [3]). Одним із пріоритетних напрямків програми модернізації вищої школи визнано дистанційне навчання як прогресивну педагогічну технологію, яке ґрунтується на сучасних досягненнях у галузі інформаційних і телекомунікаційних технологій, що допомагає реалізувати принцип навчання впродовж життя, а отже, забезпечити безперервність освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується

означена стаття. У сучасній вітчизняній науці різні питання щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті обґрунтували О.Воронкін, Л.Гаврилова, В.Гриценко, А.Грітченко, М.Жалдак, Л.Кухар, Л.Лупаренко, О.Майборода, І.Ставицька, Я.Топольник, А.Ундозерова та ін. та приділили увагу технологіям розробки автоматизованих навчальних систем, електронних навчально-методичних комплексів, підручників, посібників тощо, що сприяють якісній підготовці майбутніх фахівців.

Питанням розвитку дистанційної освіти присвячено праці багатьох зарубіжних науковців, таких як: Р.Деллінг, А.Кларк, Д.Кіган, М.Мур, Г.Рамблс, М.Сімонсон, М.Томпсон та ін. Проблема інтеграції дистанційного навчання в освітній процес закладів вищої освіти (далі ЗВО) стала предметом наукових розвідок вітчизняних науковців: технологія створення курсів дистанційного навчання (В.Биков, В.Кухаренко, Ю.Триус та ін.); застосування технологій дистанційного навчання під час викладання природничо-гуманітарних дисциплін (К.Бугайчук, В.Замороцька, М.Кулинич та ін.); шляхи активізації пізнавальної діяльності студентів в умовах дистанційної форми навчання (Н.Болюбаш, Н.Голівер, О.Собаєва та ін.); підготовка майбутніх педагогів до використання технологій дистанційного навчання (Ю.Біляй, Р.Гуревич, О.Спирін та ін.); організація навчального процесу в системі дистанційного навчання в закладах вищої освіти (О.Алексеев, В.Вишнівський, Н.Домаскіна, В.Жулкевська, Б.Шуневич та ін.).

Отже, попри зростаючий науковий інтерес до проблем використання дистанційного навчання в освітньому процесі майбутнього педагога, аналіз теорії й практики підготовки магістрів педагогіки вищої школи (далі ПВШ) свідчить, що використання дистанційних курсів цієї категорії педагогічних працівників у навчально-професійній діяльності недостатньо проаналізовано та вивчено.

Формування цілей статті. Метою статті є висвітлення специфіки використання дистанційного навчання в процесі професійної підготовки магістрів педагогіки вищої школи.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У наукових працях трапляється значна кількість визначень поняття «дистанційне навчання», що вказує на різноманітність підходів до його розуміння. Різні автори по-різному визначили поняття ДН: форма організації навчального процесу, за якої її активні учасники (об'єкт і суб'єкт навчання) досягають цілей навчання, здійснюючи навчальну взаємодію принципово й переважно на відстані (В.Биков [4]); навчання, під час якого надання істотної частини навчального матеріалу й більша частина взаємодії з викладачем здійснюються з використанням сучасних інформаційних технологій: супутникових зв'язків, комп'ютерних телекомунікацій, телебачення, мультимедіа, навчальних систем (О.Дмитрієнко, О.Кривцова [5]); форма здобуття освіти, поряд з очною та заочною формами, за якої в освітньому процесі використовуються кращі традиційні та інноваційні засоби, а також форми навчання, що ґрунтуються на комп'ютерних і телекомунікаційних технологіях (В.Кухаренко [3]); технологія, що ґрунтується на принципах відкритого навчання, широко використовує комп'ютерні навчальні програми різного призначення та створює за допомогою сучасних телекомунікацій інформаційне освітнє середовище для доставки навчального матеріалу та спілкування (О.Павленко [6]); електронний варіант денного чи заочного

навчання, що адаптує традиційні форми занять та паперові засоби навчання в телекомунікаційні; ДН покликане розв'язувати специфічні завдання щодо розвитку творчої складової освіти (О.Хуторський [7]), але всі вони спільні в тому, що у визначення ДН входять такі компоненти: відкрите навчання, навчання на відстані, комп'ютерне навчання, комп'ютерна система комунікацій.

З урахуванням наукового доробку сучасних дослідників (С.Саяпіна, Я.Топольник та ін.), доходимо висновку, що дистанційне навчання магістра ПВШ – це форма навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну співпрацю викладачів та студентів на різних етапах навчання з матеріалами інформаційної мережі (електронна лекція, консультація, практичні заняття, контроль успішності тощо).

Зауважимо, що ДН у сучасному світі здійснюється за допомогою різноманітних технологій, які відрізняються за: формою представлення учбових матеріалів; наявністю посередника в системі навчання за ступенем використання телекомунікацій та персональних комп'ютерів; технологіями організації контролю навчального процесу; ступенем застосування в технології навчання звичайних методів ведення навчального процесу; методами ідентифікації студентів підчас іспитів [8].

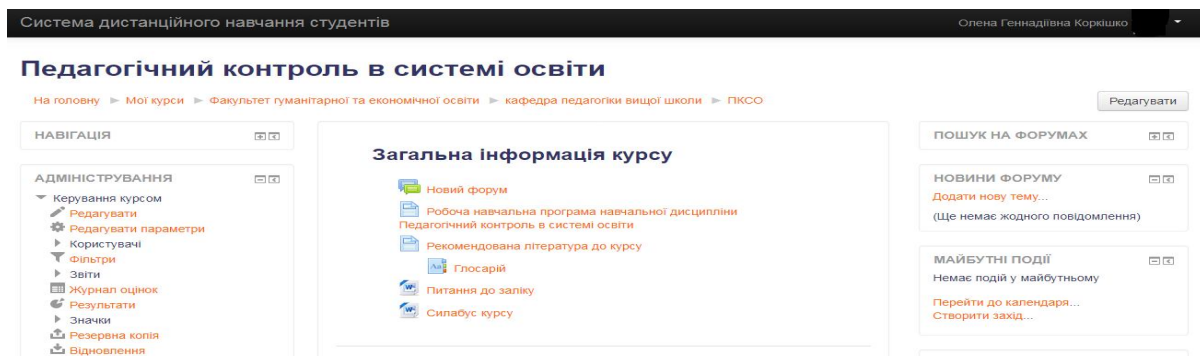
Зазначимо, що на кафедрі педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ) для підготовки магістрів ПВШ розроблено та впроваджено в освітній процес дистанційні курси з дисциплін «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні», «Педагогічний контроль у системі освіти», «Сучасні технології дослідження», «Професійний імідж викладача вищої школи», «Функції та напрями діяльності студентського самоврядування» тощо, які відповідають сучасним тенденціям інформатизації освіти та забезпечують якісну підготовку фахівців із новим типом мислення, сприяють ефективності їхньої наукової та науково-педагогічної діяльності, розвивають технологічну та медіаграмотність, ефективну комунікацію, уміння розв'язувати проблеми, критичне мислення, співробітництво тощо.

Курс «Педагогічний контроль у системі освіти» рекомендований студентам магістерського рівня вищої освіти, які отримують педагогічну освіту зі спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки. Специфіка курсу полягає в поєднанні дидактичних форм дистанційного навчання (на основі віртуального навчального середовища MOODLE) з аудиторними (традиційними) заняттями, тобто за моделлю змішаного навчання, що сприяє зростанню ефективності навчальної взаємодії студентів у вебпросторі, об'єктивності їх взаємного контролю та самоконтролю, їхньої особистої ініціативи та відповідальності за результативність просування навчальним маршрутом в індивідуальному освітньому середовищі [3].

На вивчення курсу відведено 90 годин (3 кредити ECTS), з яких 62 години відведено на самостійну навчально-пізнавальну роботу студентів, а 28 годин – на аудиторні заняття, які проводяться у формі лекційних занять. Отже, основу навчального процесу в цих умовах становить цілеспрямована й контрольована інтенсивна самостійна робота студента, який може навчатися в зручному для себе місці, за індивідуальним розкладом із можливістю контакту з викладачем за допомогою різноманітних технічних засобів.

Складниками дистанційного курсу «Педагогічний контроль у системі освіти» є інформаційна (силабус курсу, глосарій, робоча навчальна програма,

текстові матеріали лекцій, відомості про друковані та інші інформаційні ресурси з курсу тощо) частина, що має на меті надання студентам необхідної науково-методичної інформації для успішної роботи в електронному навчальному середовищі; практична (завдання для самостійної роботи) частина для формування умінь і навичок користуватися шкалою оцінювання, будувати рейтинг студентів, здійснювати різні форми контролю знань студентів, проводити комп'ютерне тестування та обробляти його результати тощо; контроль й оцінювання відбувається у формі тестування (навчальне середовище MOODLE уможливує ефективно перевірити знання магістрів ПВШ із допомогою тестових завдань різного типу) з моментальним отриманням результатів (рис. 1).

Рис. 1. Фрагмент вікна дистанційного курсу «Педагогічний контроль у системі освіти»

Курс спроектований за відомою моделлю розробки педагогічного сценарію навчального курсу для електронного середовища навчання ADDIE (Analysis, Design, Development, Implementation, and Evaluation), яка складається з п'яти етапів: аналізу (змісту, навчального середовища, визначення предмету, можливостей програмного забезпечення та апаратних засобів); власне проектування (визначення очікуваних результатів навчання, методів навчання та способу оцінювання, деталізація змісту з погляду тем); розроблення (підготовка всіх навчальних матеріалів, вправ, завдань, тем проектів та ін., планування організації курсу та його завантаження в систему управління навчанням); упровадження (проведення навчання, організація взаємодії зі студентами); оцінювання (визначення, чи досягнуто навчальні цілі, чи потрібно коригувати зміст і методи навчання) [9].

Приклад інформаційної частини

На основі наведеного проектування курсу створено його силабус – докладну інформацію про курс, оформлену у вигляді його програми, що визначає мету дистанційного курсу, його завдання та очікувані результати, крім того, із силабусу студенти отримують загальне уявлення про навчальні матеріали, форми й методи навчання, контроль і критерії оцінювання [10] (табл. 1).

СИЛАБУС курсу «Педагогічний контроль у системі освіти»

Назва курсу	Педагогічний контроль у системі освіти
Вебсайт для курсу	http://www.slavdpu.dn.ua/index.php
Інформація про курс	Курс рекомендовано студентам магістерського рівня вищої освіти зі спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки. Специфіка курсу полягає в поєднанні засобів дистанційного навчання з аудиторним (традиційним)
Тривалість курсу	90 годин (3 кредити ECTS)
Очікувані результати навчання	Підготовка студентів магістерського рівня вищої освіти до здійснення в ЗВО педагогічного контролю; формування уявлень про сучасний стан педагогічного контролю в системі вищої освіти, готовності до використання педагогічних умінь і навичок у практичній діяльності; розвиток педагогічного мислення, здатності до аналізу педагогічних явищ тощо. Магістри ПВШ, опановуючи курс, мають знати: – предмет, завдання, основні категорії педагогічного контролю; – функції контролю освіти; – методи педагогічних вимірювань; – організаційно-технічне забезпечення психодіагностичних вимірювань; – інформаційно-технологічне забезпечення діагностики якості вищої освіти; – класифікацію, форми й методи побудови тестових завдань; – різницю між формами тестових завдань, які найбільш відповідають цілям діагностики рівня якості освітньої чи професійної підготовки; – діагностику вихованості студентів; – закони, закономірності і принципи процесу навчання; – основні види та методи контролю за процесом і результатами навчання; – сутність європейської кредитно-трансферної системи (ECTS); – сутність рейтингової системи оцінювання тощо. Магістри ПВШ наприкінці курсу повинні демонструвати вміння: – розробляти план тесту; – створювати систему базових тестових завдань; – володіти методами й формами побудови тестових завдань; – проводити за допомогою відповідної методики експертизу системи базових тестових завдань із метою її оптимізації; – здійснювати пілотні тестування на репрезентативній виборці тих, хто навчається;

	– проводити стандартизацію тесту, тобто встановлювати діагностичні властивості тесту через визначення певних статистичних параметрів; – проводити комп'ютерне тестування та обробляти його результати; – користуватися шкалою оцінювання ECTS; – будувати рейтинг студентів; – здійснювати різні форми контролю знань студентів ЗВО; – здійснювати педагогічне стимулювання самостійної роботи студентів; – використовувати нові технології та активні методи навчання; – аналізувати причини неуспішності студентів у навчанні та визначати дидактичні засоби боротьби з невдачами тощо
Ключові слова	Педагогічний контроль, якість освіти, тестові технології оцінювання навчальних досягнень, комп'ютерне тестування, рейтинг, моніторинг, портфоліо, європейська кредитно-трансферна система тощо
Тижневий розклад	4 години на тиждень (аудиторна робота, дистанційне опрацювання матеріалів курсу), 6 годин на тиждень (самостійна робота)
Теми	1. Педагогічний контроль у навчальному процесі ЗВО. 2. Зміст, форми, методи та види контролю якості освіти. 3. Психологічні відмінності навчальної оцінки та оцінювання. 4. Розвиток системи тестування в Україні та за кордоном. 5. Психолого-педагогічні аспекти тестування. 6. Поняття тесту. Види тестів. Форми тестових завдань. Основні положення сучасної теорії конструювання тестів. 7. Комп'ютерне тестування й обробка результатів. Інтерпретація результатів тестування. 8. Основні підходи до визначення понять рейтинг, моніторинг, портфоліо. 9. Поняття якості освіти. 10. Європейська кредитно-трансферна система накопичення – ECTS. 11. Принципи, шляхи та засоби адаптації Європейської системи перезарахування кредитів (ECTS) у вищу освіту України. 12. Запровадження кредитної системи організації навчального процесу у ЗВО України.
Процес навчання	Процес навчання (за вибором студента) може відбуватися у формі: поєднання засобів дистанційного навчання з аудиторним (традиційним); дистанційного

РОЗДІЛ. ВИЦА ШКОЛА

	опрацювання матеріалів курсу. Програма складається з 12 тем. Курс завершує залік. Курс реалізовано через систему управління навчанням MOODLE. Певні функції системи управління навчанням використовуються як засоби комунікації, для проведення занять та як навчальні завдання, зокрема використовуються завдання, тести, вікі, вебквест, інтерактивні плакати, інфографіка. Для забезпечення цього процесу підготовлено: теоретичний матеріал до кожної теми, презентації, демонстраційні відеофрагменти, інтерактивні та проблемно-пошукові завдання, покликання на ресурси в мережі Інтернет, тестовий контроль
Дати й місце іспиту	За розкладом
Біографія е-тьюторів	О. Г. Коркішко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «ДДПУ»
Інформація для підтримання зв'язку з е-тьютором	О. Г. Коркішко: Korkishko.l.g@gmail.com
Попередня підготовка	Володіння комп'ютером на рівні вимог до інформаційно-комунікаційної грамотності студентів гуманітарних спеціальностей
Як навчатися?	Студенти опрацьовують теоретичний матеріал лекцій та презентацій; готуються до практичних занять, розміщують виконані завдання у відповідних теках на Google-диску; виконують завдання для самостійного опрацювання й надсилають їх через платформу дистанційного навчання. Наприкінці курсу проводиться тестування
Навчальні методи й прийоми, які будуть використовуватися упродовж курсу	1. Створення персонального навчального середовища. 2. Робота в соціальних мережах: форуми, блоги, проведення опитування. 3. Опанування інтернет-сервісів для створення мультимедійних презентацій, інтелектуальних (метальних) карт, інтерактивних плакатів, тестів тощо. 4. Тестування. 5. Самоконтроль.
Навчальні матеріали	1. Інтернет-ресурси для онлайн опитувань: Google.com; Uptolike.com, Examinare тощо. 2. Платформи для створення блогів: Blogger, LiveJournal, WordPress. 3. Програми презентацій Microsoft PowerPoint, Open Office Impress, Prezi. 4. Комп'ютерні статистичні пакети Statgraphics, S-plus, SPSS. 5. Програми тестування MyTestX, UniTestSystem,

РОЗДІЛ. ВИЦА ШКОЛА

	OpenTEST2, HotPotatos.																																																																																																								
Необхідне устаткування	Комп'ютер (ноутбук), програмне забезпечення, підключення до мережі Інтернет																																																																																																								
Групові / Індивідуальні види навчальної діяльності	- Створення персонального навчального середовища на Google-диску. - Реєстрація в Google Scholar. - Розроблення анкети для проведення моніторингового дослідження. - Розроблення тесту для оцінювання навчальних досягнень, аналіз якості тестових завдань із використанням MS Excel. - Створення мультимедійних презентацій, інтелектуальних (метальних) карт, інтерактивних плакатів у різних сервісах.																																																																																																								
Оцінювання (онлайн / очно)	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Тема</th> <th colspan="2">Лекції</th> <th colspan="2">Практичні заняття</th> <th colspan="2">Самостійна робота</th> </tr> <tr> <th>Max</th> <th>Min</th> <th>Max</th> <th>Min</th> <th>Max</th> <th>Min</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Т 1</td> <td>1</td> <td>0,5</td> <td></td> <td></td> <td>7</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Т 2</td> <td>1</td> <td>0,5</td> <td></td> <td></td> <td>7</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Т 3</td> <td>1</td> <td>0,5</td> <td></td> <td></td> <td>8</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Т 4</td> <td>1</td> <td>0,5</td> <td></td> <td></td> <td>7</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Т 5</td> <td>1</td> <td>0,5</td> <td></td> <td></td> <td>7</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Т 6</td> <td>1</td> <td>0,5</td> <td></td> <td></td> <td>7</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Т 7</td> <td>1</td> <td>0,5</td> <td></td> <td></td> <td>7</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Т 8</td> <td>1</td> <td>0,5</td> <td></td> <td></td> <td>8</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Т 9</td> <td>1</td> <td>0,5</td> <td></td> <td></td> <td>7</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Т 10</td> <td>1</td> <td>0,5</td> <td></td> <td></td> <td>7</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Т 11</td> <td>1</td> <td>0,5</td> <td></td> <td></td> <td>8</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Т 12</td> <td>1</td> <td>0,5</td> <td></td> <td></td> <td>8</td> <td>4,5</td> </tr> <tr> <td>Разо</td> <td>12</td> <td>6</td> <td></td> <td></td> <td>88</td> <td>54</td> </tr> </tbody> </table>	Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		Max	Min	Max	Min	Max	Min	Т 1	1	0,5			7	4,5	Т 2	1	0,5			7	4,5	Т 3	1	0,5			8	4,5	Т 4	1	0,5			7	4,5	Т 5	1	0,5			7	4,5	Т 6	1	0,5			7	4,5	Т 7	1	0,5			7	4,5	Т 8	1	0,5			8	4,5	Т 9	1	0,5			7	4,5	Т 10	1	0,5			7	4,5	Т 11	1	0,5			8	4,5	Т 12	1	0,5			8	4,5	Разо	12	6			88	54
	Тема		Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота																																																																																																		
		Max	Min	Max	Min	Max	Min																																																																																																		
	Т 1	1	0,5			7	4,5																																																																																																		
	Т 2	1	0,5			7	4,5																																																																																																		
	Т 3	1	0,5			8	4,5																																																																																																		
	Т 4	1	0,5			7	4,5																																																																																																		
	Т 5	1	0,5			7	4,5																																																																																																		
	Т 6	1	0,5			7	4,5																																																																																																		
	Т 7	1	0,5			7	4,5																																																																																																		
	Т 8	1	0,5			8	4,5																																																																																																		
	Т 9	1	0,5			7	4,5																																																																																																		
	Т 10	1	0,5			7	4,5																																																																																																		
	Т 11	1	0,5			8	4,5																																																																																																		
Т 12	1	0,5			8	4,5																																																																																																			
Разо	12	6			88	54																																																																																																			
Критерії оцінювання	Критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності прописані в кожному завданні																																																																																																								
Чат Сесії	За необхідністю																																																																																																								
Форум	За необхідністю																																																																																																								
Питання забезпечення дотримання законодавства галузі інтелектуального права	Використання засобів ІКТ, створення власних навчальних е-ресурсів, видання наукової продукції має відбуватися з дотриманням вимог Закону України «Про авторське право і суміжні права»																																																																																																								

Приклад практичної частини

Самостійна робота магістрів ПВШ у курсі «Педагогічний контроль у системі освіти» вміщує завдання:

РОЗДІЛ. ВИЦА ШКОЛА

– визначте переваги та недоліки різних методів контролю знань студентів. Заповніть таблицю

Методи контролю	Переваги	Недоліки
Усний контроль		
Письмовий контроль		
Тестовий		
Графічний контроль		
Програмований контроль		
Практична перевірка		
Метод самоконтролю		
Метод самооцінки		

– наведіть приклади запитань усного контролю. Заповніть таблицю

Види питань	Характеристика
За рівнем пізнавальної активності	
Репродуктивні	
Реконструктивні	
Творчі	
За актуальністю	
Основні	
Додаткові	
Допоміжні	

– охарактеризуйте функції педагогічного контролю. Заповніть таблицю

Функції педагогічного контролю	
Освітня (навчальна)	
Діагностична	
Прогностично-методична	
Нормативна	
Стимулювальна	
Розвивальна	
Оцінювальна	
Самооцінювальна	
Виховна	

Приклад контролю

Тестові завдання № 2

1. Яке педагогічне поняття визначають як серію стандартизованих завдань, що дають можливість об'єктивно виміряти обсяг і рівень засвоєння студентами конкретних знань, умінь і навичок? Виберіть правильну відповідь.

1. Тест. 2. Тест успішності. 3. Екзамен. 4. Контрольна робота.

2. Яке педагогічне поняття визначають як процес встановлення рівня навчальних досягнень студента щодо оволодіння змістом дисципліни порівняно з вимогами чинних програм? Виберіть правильну відповідь.

1. Контроль. 2. Оцінка. 3. Оцінювання. 4. Перевірка.

3. Виберіть відповідь, у якій зазначено вимоги до оцінювання навчальних досягнень студентів.

1. Систематичність, індивідуалізація, всебічність. 2. Об'єктивність, диференційований характер оцінювання, зрозумілість оцінки для студентів. 3. Об'єктивність, систематичність, всебічність. 4. Творчість, індивідуалізація, гнучкість.

4. Виберіть відповідь, в якій названі види оцінки.

1. Оцінне судження, похвала, числовий бал. 2. Оцінне судження, емоційне ставлення, числовий бал. 3. Поурочний бал, оцінне судження, емоційне ставлення. 4. Числовий бал, емоційне ставлення, зауваження.

5. Яке педагогічне поняття визначають як характеристику якості роботи, відповіді студентів, аналіз виявлених знань за формою, змістом, обсягом із погляду правильності та виразності мовлення? Виберіть правильну відповідь.

1. Числовий бал. 2. Оцінне судження. 3. Емоційне ставлення. 4. Заохочення.

6. Закінчіть речення: Контроль за навчальними досягненнями забезпечує...

1) взаємопов'язану діяльність викладача та студентів; 2) зворотній зв'язок між викладачем і студентами; 3) неузгодження діяльності між викладачем та студентами; 4) формування особистості студента.

Отже, магістри ПВШ отримують можливість доступу до навчальних матеріалів (тексти лекцій, завдання до практичних і самостійних робіт); додаткових матеріалів (книги, довідники, посібники, методичні розробки); засобів для спілкування та групової роботи (особисті повідомлення, форум, чат, семінар, вебінар); тестування та перегляду результатів проходження тесту; завантаження файлів із виконаними завданнями тощо.

Викладач під час опрацювання курсу магістрами ПВШ виконує обов'язки тьютора, який створює освітнє середовище, що дозволяє студентів одержати знання та навички, готує електронний контент курсу, працює в онлайнсередовищі, налагоджує й підтримує зворотній зв'язок зі студентами в процесі навчання, супроводжує та спрямовує їхнє навчання.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Використання описаного курсу в професійній підготовці магістрів ПВШ фактично демонструє модель змішаного навчання, що поєднує форми й методи дистанційного й традиційного. ДН підвищує якість навчального процесу, дозволяє студентам використовувати весь об'єм навчального матеріалу, отримати поглиблені знання, набути уміння та навички систематичного подальшого професійного самовдосконалення відповідно до обраної спеціальності, навчатися в зручний для них час, звичному оточенні, у відносно автономному темпі, звільнити час для більш активної самостійної роботи, забезпечити індивідуалізацію навчання; сприяє самоосвіті, з одночасною можливістю отримання консультацій викладача (тьютора) й контролю результатів роботи, формуванню провідних якостей особистості: активність, самостійність, самовдосконалення, творчість тощо; розв'язанню проблеми підготовки висококваліфікованих педагогічних кадрів, поглибленню професійної спрямованості майбутнього фахівця.

Підкреслимо, що використання ДН в освітньому процесі закладу вищої освіти сприяє: підвищенню мотивації студентів до навчання; інтенсифікації процесу навчання; розвитку особистості майбутнього викладача; формуванню

навичок самостійної роботи; підвищенню ефективності навчання за рахунок його індивідуалізації, а отже, сприяє професійній підготовці магістрів ПВШ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 09.01.2007 р. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2007, № 537-V. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16>. (дата звернення: 09.12.2019).
2. Информационные и коммуникационные технологии в образовании: учебно-методическое пособие / И.В.Роберт и др. Москва: Дрофа, 2008. 312 с.
3. Теорія та практика змішаного навчання: монографія / В.М.Кухаренко та ін.; Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут». Харків: «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016. – 284 с.
4. Биков В.Ю. Проектний підхід і дистанційне навчання у професійній підготовці управлінських кадрів. URL: <http://www.ime.edu.ua/net/cont/Вуков1.doc> (дата звернення: 19.01.2020).
5. Кривцова О.П., Дмитрієнко О.О. Можливості викладання курсу «Статистична обробка даних» з використанням засобів системи Moodle. *Фізико-математична освіта*. 2018. Випуск 2(16). С. 63–66.
6. Павленко О.О. Використання дистанційного навчання у вищих навчальних закладах. *Вісник національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Серія: Філософія. Психологія. Педагогіка. 2007. № 3 (21). С. 78–85.
7. Хуторской А.В. Педагогическая инноватика: методология, теория, практика: науч. изд. Москва: Изд-во УНЦДО, 2005. 222 с.
8. Бацуровська І.В., Самойленко О.М. Технології дистанційного навчання у вищій освіті. URL: http://www.confcontact.com/20110225/pe4_samojl.htm. (дата звернення: 19.12.2019).
9. Simonson M., Smaldino S., Albright M., Zvacek S. Teaching and learning at a distance: foundations of distance education. Upper Saddle River, NJ, USA: Merrill Prentice Hall, 2003. 241 p.
10. Гаврілова Л.Г., Воронова Н.С. *Дистанційні курси у професійній підготовці майбутніх магістрів музичного мистецтва: досвід і перспективи*. Теорія та практика управління педагогічним процесом: матеріали IV міжнародної наук.-метод. конф. (Одеса, 25–27 трав. 2017 р.) Одеса: Атлант, 2017. С. 41–45.

Стаття надійшла до редакції 19.12.2019.

КОРКИШКО Елена

кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры педагогики высшей школы ГВУЗ «Донбасский государственный педагогический университет»

ул. Генерала Батюка, 19, г. Славянск, 84116, Украина

E-mail: korkishko.l.g@gmail.com

БАЛЕНКОВА Ирина

соискатель магистерского уровня образования ДВНЗ «Донбасский государственный педагогический университет»

ул. генерала Батюка, 19, г. Славянск, 84116, Украина

E-mail: balenkovaiv@gmail.com

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЭЛЕМЕНТОВ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В ПРОЦЕССЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ МАГИСТРОВ ПЕДАГОГИКИ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ (на примере курса «Педагогический контроль в системе образования»)

Резюме. В статье подчеркивается, что одним из приоритетных направлений программы модернизации высшей школы признано дистанционное обучение, как прогрессивная педагогическая технология, основанная на современных достижениях в области информационных и телекоммуникационных технологий, которая помогает реализовать принцип обучения в течение жизни, а значит обеспечить непрерывность образования. Отмечено, что на кафедре педагогики высшей школы ГВУЗ «Донбасский государственный педагогический университет» (г. Славянск) для подготовки магистров ПВШ разработан и внедряется в образовательный процесс дистанционный курс «Педагогический контроль в системе образования». Составляющими дистанционного курса являются: информационная (силабус курса, глоссарий, текстовые материалы лекций и т.д.) часть, имеющая целью предоставление студентам необходимой научно-методической информации для успешной работы в электронной учебной среде; практическая (задания для самостоятельной работы) часть для формирования умений и навыков пользоваться шкалой оценивания, осуществлять различные формы контроля знаний студентов, проводить компьютерное тестирование и обрабатывать его результаты и т.д.; контроль и оценка происходит в форме тестирования (учебная среда MOODLE позволяет эффективно проверить знания магистров с помощью тестовых заданий разного типа) с моментальным получением результата. Подчеркнуто, что магистры ПВШ получают возможность доступа к учебным материалам (тексты лекций, задания к практическим и самостоятельным работам); дополнительным материалам (справочники, пособия, методические разработки); средствам для общения и совместной работы (личные сообщения, форум, чат, семинар, вебинар) тестированию и просмотру результатов прохождения теста; загрузке файлов с выполненными заданиями и т. д. Установлено, что использование ДО в образовательном процессе способствует: повышению мотивации студентов к обучению; интенсификации процесса обучения; развитию личности будущего преподавателя; формированию навыков самостоятельной работы; повышению эффективности обучения за счет его индивидуализации, а, следовательно, способствует профессиональной подготовке магистров ПВШ.

Ключевые слова: дистанционное обучение, профессиональная подготовка, магистры педагогики высшей школы, педагогический контроль, высшие учебные заведения.

KORKISHKO Olena

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Chair of Pedagogy of Higher School of SHEI “Donbas State Pedagogical University”

General Batyuk Str., 19, Slovyansk, 84116, Ukraine.

E-mail: korkishko.l.g@gmail.com

BALIENKOVA Iryna

Applicant of Master’s Degree of Education, the SHEI “Donbas State Pedagogical University”

General Batyuk Str., 19, Slovyansk, 84116, Ukraine.

E-mail: balenkovaiv@gmail.com

USING THE ELEMENTS OF DISTANCE LEARNING IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING OF MASTERS OF PEDAGOGY OF HIGHER SCHOOL (on the Example of the Course “Pedagogical Control in the System of Education”)

Summary. The article emphasizes that distance learning is recognized as one of the priority areas of the programme of higher education modernization. It is noted that at the Department of Pedagogy of Higher School of the SHEI “Donbas State Pedagogical University” to train the Masters of Pedagogy of Higher School (PHS) it has been developed and implemented the distance learning course “Pedagogical Control in the System of Education” into the educational process. The components of the distance learning course are the informational part (course syllabus, glossary, text lectures, etc.), the practical part (tasks for individual work), the control and assessment. It is emphasized that the Masters of PHS get access to educational materials (texts of lectures, assignments to practical and independent work); additional materials (books, guides, manuals, method guides); tools for communication and group work (personal messages, forum, chat, seminar, webinar); testing and reviewing test results; uploading completed tasks, etc.

Keywords: distance learning, professional training, Masters of Pedagogy of Higher School, pedagogical control, institutions of higher education.

Abstract. Introduction. One of the priority areas of the programme of higher school modernization is recognized distance learning as a progressive pedagogical technology, which is based on the contemporary achievements in the sphere of information and telecommunication technologies that helps to implement the principle of lifelong learning and therefore to ensure continuity of education.

Analysis of publications. The works of many foreign scientists are devoted to the issues of development of distance education. These scientists are A. Clark, M. Moore, G. Rumble, M. Simonson, M. Thompson, etc. The problem of integration of distance learning into the educational space of institutions of higher education has become the subject of scientific investigations of the domestic scientists, such as O. Aliexsieiev, V. Bykov, V. Zhulkevskya, V. Kukharenko, Yu. Tryus, B. Shunevych, and others

Purpose. The purpose of the article is to highlight the specificity of using distance learning in the process of the professional training of the Masters of Pedagogy of Higher School.

Results. It is noted that at the Department of Pedagogy of Higher School of the SHEI “Donbas State Pedagogical University” to train the Masters of Pedagogy of Higher School (PHS) it has been developed and implemented the distance learning course “Pedagogical Control in the System of Education” into the educational process. The components of the distance learning course are the informational part (course syllabus, glossary, text lectures, etc.) aimed at providing students with the necessary scientific and methodological information for successful work in the e-learning environment; the practical part (tasks for individual work) to form skills and abilities to use the assessment scale, to create the students’ rating, to perform various forms of students’ knowledge control, to perform computer testing and process results, etc.; the control and assessment in the form of testing (the learning environment MOODLE gives the opportunity to check the Masters of PHS’s knowledge with the help of various tests) with immediate results.

Therefore, Masters of PHS get access to educational materials (texts of lectures, assignments to practical and independent work); additional materials (books, guides,

manuals, method guides); tools for communication and group work (personal messages, forum, chat, seminar, webinar); testing and reviewing test results; uploading completed tasks, etc.

Conclusion. Using distance learning in the educational process of the institution of higher education contributes to increasing students' motivation to study; intensifying the learning process; personal development of the future teacher; forming skills of independent work; increasing the effectiveness of training due to its individualization, and therefore contributes to the professional training of the Masters of PHS.

REFERENCES

1. Zakon Ukrainy «Pro Osnovni zasady rozvytku informatsiinoho suspilstva v Ukraini na 2007–2015 roky» vid 09.01.2007 r. [Law of Ukraine “On basic foundations of development of information society in Ukraine for the period 2007–2015” from January 9, 2007]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR) – Verkhovna Rada News (VRN)*, № 537-V. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16> [in Ukrainian].
2. Robert, I. V. (2008). *Informatcionnye i kommunikatsionnye tekhnologii v obrazovanii: uchebno-metodicheskoe posobie [Information and communication technologies in education: teaching-method guide]*. Moskva: Drofa [in Russian].
3. Kukharenko, V. M. (2016). *Teoriia ta praktyka zmishanoho navchannia: monohrafiia [Theory and Practice of missed learning: monograph]*. Nats. tekhn. un-t «Kharkivskiy politekhnichnyi instytut». Kharkiv: «Miskdruk», NTU «KhPI» [in Ukrainian].
4. Bykov, V. Iu. *Proektnyi pidkhid i dystantsiine navchannia u profesiinii pidhotovtsi upravlinskykh kadrov [Project approach and distance learning in professional training of managerial staff]*. Available at: <http://www.ime.edu.ua/net/cont/Bykov1.doc> [in Ukrainian].
5. Kryvtsova, O. P., & Dmytriienko, O. O. (2018). Mozhlyvosti vykladannia kursu «Statystychna obrobka danykh» z vykorystanniam zasobiv systemy Moodle [Possibilities of lecturing the course “Statistic date processing” using the tools of the system Moodle]. *Fizyko-matematychna osvita – Physic-Mathematic Education*, 2 (16), 63–66 [in Ukrainian].
6. Pavlenko, O. O. (2007). Vykorystannia dystantsiinoho navchannia u vyshchykh navchalnykh zakladakh [Using distance learning at higher educational institutions]. *Visnyk natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut». Serii: Filosofiia. Psykholohiia. Pedagogika – Bulletin of National Technical University of Ukraine “Kyiv Polytechnic Institute”. Series: Philosophy. Psychology. Pedagogy*, 3 (21), 78–85 [in Ukrainian].
7. Khutorskoi, A. B. (2005). *Pedagogicheskaiia innovatika: metodologiia, teoriia, praktika: nauch. izd. [Pedagogical innovation studies: methodology, theory, practice: scientific edition]*. Moskva: Izd-vo UNTcDO [in Russian].
8. Batsurovska, I. V., & Samoilenko, O. M. *Tekhnolohii dystantsiinoho navchannia u vyshchyi osviti [Technologies of distance learning in higher education]*. Available at: http://www.confcontact.com/20110225/pe4_samojl.htm [in Ukrainian].

9. Simonson, M., Smaldino, S., Albright, M., & Zvacek, S. (2003). *Teaching and learning at a distance: foundations of distance education*. Upper Saddle River, NJ, USA: Merrill Prentice Hall [in English].
10. Havrilova, L. H., & Voronova, N. S. (2017). Dystantsiini kursy u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh mahistriv muzychnoho mystetstva: dosvid i perspektyvy [Distance learning courses in professional training of future masters of music art: experience and prospects]. *Teoriia ta praktyka upravlinnia pedahohichnym protsesom: materialy IV mizhnarodnoi nauk.-metod. konf. (Odesa, 25–27 trav. 2017 r.) – Theory and Practice of Pedagogical Process Management: Materials of the 4th International Scientific-Methodic Conference*. (pp. 41–45). Odesa: Atlant [in Ukrainian].

(англійською переклала В.В. Слабоуз - доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»)